

სიყვარული

ქართული
გრაფიკა

ნახ. თ. შერლინგის.

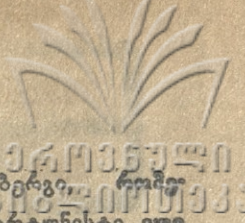

დამსახურებული შიში

— თუ ვიცნო, რომ საბავშვო ფიგურები მე ვხატავ აბათ, დავიღუპე, ცოცხალი ვერ გადავურჩები!

№ 9 მაისი, 1936
ფას. 50 კპ.

ჰ ა ი ნ ე ს ო ს ო ვ რ ე ბ ი დ ა ნ

ქვეყნის მთელი ხალხი არ არის შაინები, მაგრამ საქმადარიან მთელი კრიტიკები, როგორც იყო აუფენბერგი, რომელიც „აკრიტიკებდა“ შაინებს შემოქმედებას. ეს ამბავი მოყვას ამხ. სტალინს თავის სიტყვაში, როცა ლაპარაკობს ოპორტუნისტთა წინააღმდეგობის მიერ პარტიის გენერალური ხაზის „აკრიტიკებაზე“.

მე გვინდა, რომ ამხ. ვუიოვიჩი არ არის პასუხის ღირსი. მე მოგაგონდა ერთი პატარა ისტორია გერმანულ კომეტის ჰაინეს ცხოვრებიდან.

ნება მივბოძებ, გიამბოთ ეს ისტორია.

სხვადასხვა კრიტიკოსთა შორის, რომლებიც გამოდირდნენ პრესაში ჰაინეს წინააღმდეგ, იყო ერთი ძალიან ბედუქულმართი და ლიბერალური საქმად უნიჭო კრიტიკოსი, გვარად აუფენბერგი. ამ მწერლის მთავარი დამახასიათებელი თვისება ის იყო, რომ იგი დაუცხრომლად „აკრიტიკებდა“ და მოსვენებას არ აძლევდა ჰაინეს თავისი კრიტიკით პრესაში. ჰაინე, ალბათ, არ ცნობდა საჭიროდ ამ „კრიტიკაზე“ გამოსაუბრებას და სდუმდა. ამან გააჰყვირა ჰაინეს მებრძოლები დაწერილით მიმართეს მას: როგორ გავიგოთ ეს, რომ მწერალმა აუფენბერგმა ჰაინეს წინააღმდეგ დაწერა უამრავი კრიტიკული წერილი და ჰაინე კი საჭიროდ არა ცნობს უპასუხოს. ჰაინე იძულებული გახდა მასუხნა. რა თქვა ჰაინემ საპასუხოდ მებრძოლებს მიმართ? ჰაინემ პრესაში უპასუხა ორიოდე სიტყვით: „მწერალი აუფენბერგი მე არ ვიცი. გვინდა, რომ იგი დაკლულაქნას მსგავსია, რომელიც აზრითვე არ ვიცი“. მოკლეთ, მაგრამ გამოსაბრებელია. ჰაინეს სიტყვები რომ სხვანაირად ვთქვათ, ჩვენ შეგვიძლია გვითქვავუიოვიჩის კრიტიკული ცდების შესახებ: — ბოლშევიკი ვუიოვიჩი ჩვენ არ ვიცი; გვინდა, რომ იგი მოკლულაქნას მსგავსია, რომელიც აზრითვე არ ვიცი.

სტალინის სიტყვიდან კომენტარის აღმსკერობის პრეზიდენტის სტალინზე 1927 წლ. 27 ოქტ.

ნახ. შ. თალაქვაძის.

გვგონია სინამდვილეში

როგორ საბავსე ქაობსთა და...

შეგონებისა

30 რ ე ბ ი — ა მ ო მ რ ი ე ვ ლ ე ბ ი

(შენიან შაინებს ეს ლექსი თუბრა დიდი ხნის წინად არის დაწერილი, მაგრამ როგორც ჩანს ავტორს ეს მიუძღვნია გერმანიის რეისხტაგის ახლანდელ არჩევნებისათვის).

შეგრიბილიყენენ საარჩევნო უჩინს ვარშემო,
იყო მტკიცობა და იაობა მოსაღინარი:
იბრძოდენ ვერაგ ინტრიგებით დაუზოგველად,
პარტიას სუული მძინვარებდა სამიში, ცხარა.

ვირების ვრებას კომიტეტი სქოშმძღვანელობდა
მათი გარჩევა სულ ადვილად შეეძლო მნახველს,
მათ რომ ნიშანი არჩეული სამთავე ფერის—
ყველა იმათაგანს მიეკრათ და უშმვეწვრათ თავს.

აქმე უმნიშვნელო, რეკობრივად, მაგრამ პარტი
იქ იმ ვრებაზე იყო ცხენტა მეთაურების;
მაგრამ ისინი ხმის მიცემას ველო ბუდავდნენ
რადგანაც შიში დიდი შქონდათ იმათ ვირების.

რაცა, რომელიც ვირმა თავის წინადადებით—
ო, საოცრებაჲ!—კანდიდატად დასახა ცხენი,
ერთმა დიდყორამ იმ წამშივე წაართვა სიტყვა:
— აბ, მოლაღატე! ვირთა მოღმის შენ ხარ შემრცხენი.

ღიარ ყოფილა შენს ძარღვებში სისხლი ვირისა...
ვინდა ნიძლავით შეგეკვრები, ჩამოვლით ფულა,
რომ შენ არა ხარ ჩვენთაგანი, ნამდვილი ვირა,
შენ დაგბადებდა უსათუოდ ქაკი ფრანგულა.

ან იქნებ იყავ შენ კანჯარის შთამომავლი,
შე შხად ვარ ამ აზრს მივემხრო და მივეცე ჩემი ხმა,
ამასთანავე ისე ბილწი გაქვს შენ ლარლილი,
რომ საეჭვოა ებრაელთა არ გქონდეს მოღმმა.

და თუ ყველა ეს მთლად სიმართლე არ გამოდგება—
ვირა ხარ მაგრამ გაყინული გამოფიტული,
შენთვის უცხოა დიდი სიღრმე ვირული სულის,
ვეთილშობილურ მისტიციზმით არ ვიძგერს გული.

შე კი დიადი ეს გრძობები, ნამდვილ ვირული
მიჩანს ამ ქვეყნად, როგორც განძი უფასო, ძვირი;
ვირი ვარ მე და ჩემი კულის ყველა ბალანი, —
არის აგრეთვე ქეშმარიტი ნამდვილი ვირი.

არც რომელია არა ვარ მე, არცა სოაველი,
ვირი ვარ ერთი ბუნებრივი მე გერმანელი,
ვით წინაპრები ჩემი— მეტად ქვეყანი ხალხი,
კეთილშობილი, მტკიცე ნების, დაუნარელი.

მათი ცხოვრება იყო, წყნარი დამშვიდებული,
საქმეს ბოროტსა და საძრახისს ერიდებოდნენ;
იყვნენ მომთმენნი თავდახრილნი, მუდამ ყოჩაღად,
დატენილ ტომრებს წისქვილისკენ ეზიდებოდნენ.

მაგრამ ის ჩვენი წინაპრები კი არ მომკვდარან.
მხოლოდ იმათ ძვლებს ნახავთ ეხლა გაფანტულს ველზე,
თვით კი ისინი მომღიმარი მზიარულებით
დღესაც მალლიდან დაგყურებენ, ზრუნავენ ჩვენზე.

პოი ვირებო, წინაპრებო, გესურს დაგემშავსოთ,
თქვენ ყველაფერში დამსგავსებით ველავ გავიხაროთ
შიში გვაქვს მხოლოდ, რომ ვირული მოკალეობის
ჩვენ სწორი გზიდან, შეცდომით არ გადავიხაროთ.

ნეტარება დაიბადო შენ ნამდვილ ვირად,
ასეთ დიდყორა ბაბუასი იყვე ბაღში!
გაიძახოდე სიამაყით: „ვირი ვარ ვირი!“ —
ზოხი ყოყინით დაამტკიცო მღალაი უქიმ.

შე შამა შეყვდა გერმანული ბრეე ტანის ვირა,
ისეთებს ახლა იშვიათად თუ სადმე ვნახავთ;
მხოლოდ და მხოლოდ გერმანული წმინდა ვირის რძით
პასაზღოებდა მზრუნველობით მე ჩემი დედა.

შე წმინდა სისხლის ვირი ვარ და მინდა ჩემს მამებს
ვბაძავდე მუდამ, ყველაფერში, ლინში და ტირში,
ვირების მოღმმა ჩემთვის ისე ძვირფასი არის,—
არ ვუღალატებ სანამ სული მიღვია პირში.

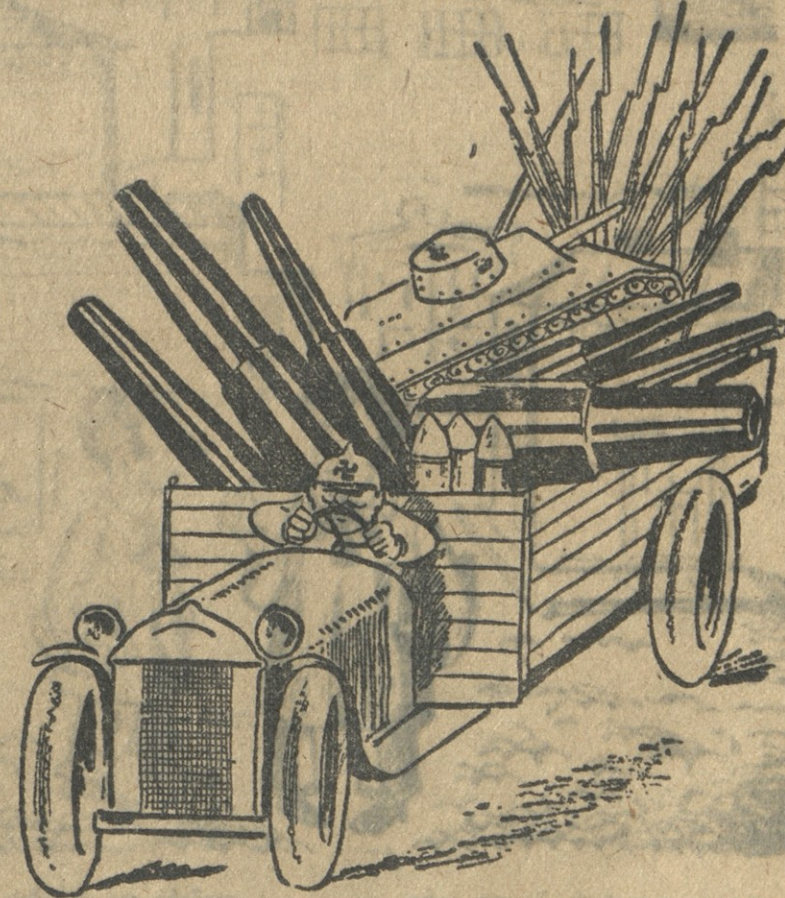
და ვინაიდან შე ვარ ვირა, აი რას ვირჩევთ:
ამოვირჩიოთ ჩვენ დიდყორა ვირების წრიდან
ერთერთი ვირი და ჩვენ იგი დავისვათ მეფედ
და მით ვირების სახელმწიფო შეგქნათ ამ დღიდ.

ჩვენ ხომ ყველანი ვირები ვართ! ცხენების მოღმს
არ უნდა მივეუთ აქ არსათ ვეალ გასაქანი...
მაშ დღევრძელ იყოს ვირთა მეფე მრავალი წელი,
მაშ დღევრძელ იყოს ჩვენი მეფე თვით ვირთაგანი!

შეგრმეტყველობდა თნაირად ის პარტიოტი,
იზიარებდა იმის აზრებს მთელი კრებული,
ვირები ფლოქვებს არ ზოგავენდენ და გაისმოდა
ფეხების ცემა და ყოყინი ალტაცებული.

და თავ შეშეული მუხის ფურცლის ახალ გვირგვინით
ის ორატორი იდგა დიწჯად, სერიოზულად,
მღელღობის ნიშნად ქალარა თავს ხშირხშირად ხრიდა,
აგრეთვე კუდსაც ის იქნევდა გრაციოზულად.
თარგ. გრიგოლ ცეცხლაძის.

ავსტრიის პოლიციამ გერმანიის საზღვარზე
ილმოაჩინა იარაღები რომელიც გერმანიიდან
ავსტრიაში იგზავნებოდა სასოფლო-სამეურ-
ნეო იარაღების სახით.

14. მანუალი შირის „სასოფლო სამეურნეო იარაღები“

მე მინდა ვიამბოთ იმის შესახებ, თუ როგორ აღმოვაჩინე ჩემი ნიჭი. ეს ამბავი მოხდა უბრალოდ, ერთ ჩვეულებრივ დღეს, როცა სამსახურიდან დაღლილი დავბრუნდი. სადილი არ დამემთავრებინა, რომ ცოლმა საინფორმაციო მოხსენება დაიწყო:

- ხომ იცი ჩვენს შეზობელს მკვდელ სარდონს პატეფონი მოუტანეს.
- რატომ?
- რატომ და იმიტომ, თი ახალი გვარი რომ დაირქვა.
- როგორ თუ ახალი გვარი დაირქვა?
- აი, გვირის გვარი რაა.
- სტახანოვი?

— ჰო სტახანოველი რომ გახდა იმიტომ.

— დიდად სასიამოვნოა. ყოჩაღ სარდონ, ვაუმარჯუნია და ჯილდოდ მისცემდნენ.

— ვაუმარჯუნია, ვაუმარჯუნია, — გამაყავრა ცოლმა. — მერე შენ?

— მე რა?

— შენ რატომ არ გაძღვევენ?

— ეჰ, ხომ იცი, ბულალტერია სხვაა, ქარხანა — სხვა.

— ბულალტერია რა შუაშია! შენ ხომ შეთავსებით დრამატურგია ხარ?

ეს სამართლიანი შენიშვნა იყო. დიდად დრამატურგად ვითვლებოდი: ხუთი კომედია დამიწერია, შვიდი დრამა, ოცამდე სკეტჩი.

მაგრამ არც ერთი მათგანი არ დადგინდა. ყოველთვის რაიმე მიზეზს გამოიმჩნებდნენ და უარით მატყუებდნენ თეატრებიდან:

— თქვენი დრამა, ცოტა არ იყოს, მოდერნისტულია, მაგას გარდა, ორიგინალური პიესების წერა საფრთხილოა, ვერ დასძლევთ. აი, გააკეთეთ რომელიმე რომანის მონტაჟი! — მეუბნებოდნენ ერთ თეატრში.

— თქვენს კომედიას თანამედროვეობა აკლია, უკეთესი იქნება აილით ათიოდე ძველი ვოდვილი და მათგან ერთი მთლიანი ბელოდრამა გააკეთოთ! — მიბასუხებდნენ მეორენი.

— კი, მაგრამ ძველ ავტორებს ხომ დაუწერიათ როგორც საჭირო იყო. ჩემი გადაწყვეტა რაღა საჭიროა?

— რას იზამთ, ახლა მოდა ასეთია! — „გონმარტვდნენ“ შესამენი.

ნახ. მ. თალაქვაძის

— რაღა უდგებარ, შეაღე კარი და იმ დირექტორს რიხით უთხარი: წუნს და ჩავარდნას დავასილოხებთ, თქვენ რა თქმა უნდა ამას არ იწყენთ. წარისხისათვის თავათ ვილოცებთ.

ოომანს და დრამას უხვად დაგიწერთ, თქვენს წარმოებას ავასხივოხნებთ, თუ მტირეოდენ ამავს გაგვიწვეთ და ხათანადო ავასს გვიბოძებთ... უარი არ გვითხრათ მამას გაფიცებთ!

მაგრამ, რაკ ვადაუკეთებელ - ვაუმონტაჟებელი აღორ დარჩა არც ერთი კლასიკოსა, მე ისევ ბულალტრობას დავბრუნდი. მაგრამ ჩემი პატივმოყვარე ცოლის საყვედურებმა პირდაპირ დამაბერა. საკმარისი იყო წაუკეთხა რომელიმე მწერლის მიერ ამათუიმ ხაწაროების დამთავრების შესახებ ცნობა, რომ საყვედურით მომმართავდა:

— ჰო, ასე, იჯექი და დებეტ-კრიტიკები აკეთე, შემორიალები და ავიზოები წერე. აკერ მიხეილ ჯავახიშვილს კი ახალი რომანი დაუმთავრებია.

— რა ვქნა, ქალო, მე ხომ რომანისტი არ ვარ?

— დრამა დასწერე თუ რომანისტი არ ხარ, მაგრამ ზარმაცი ხარ, დაუდევარი.

— ხომ წელავ, რომ ვცადე, მაგრამ არ ვამომივიდა?

— უშნო ხარ და იმიტომ, თუ კი რეალისტის წინადად შოთა რუსთაველა „ვეფხვის ტყაოსანი დასწერა, შენ რა დავებართა? ახლა უფრო მაღლა არ დგას კულტურა“ უფრო მეტი ცოდნა და მომზადება არა გაქვს?

— ახლა შოთას შემადარე?

— ძალიან კი გინდა რომ შეგადარო, მაგრამ შენისთანა დოყლაბიას ვინ მიართმევს რუსთაველობას?

— მაშ შეურიგდით მაგას.

— ვერ შეურიგდები, ვერა, უნდა დასწერო, უნდა შექმნა.

— „ვეფხვის ტყაოსანი“ დაწერილი რომ არ იყო, მაშინ სხვა საქმეა, მაშინ ალბათ ითვწერიდი! — ირონიით მიუუღე ერთხელ მე. მაგრამ ჩემი ცოლი ვერ მიმიხვდა ხუმრობას და სიხარული მოეფინა სახეზე.

მერე რა ვუყოთ, საჭირო არცაა, რომ ვულომ „ვეფხვის ტყაოსანი“ სწეროს. დასწერე მაგალითად „კაცია ადამიანი“.

— კი მაგრამ ეგ უკვე დასწერა ილიამ.

— აბა, „თორნიკე ერისთავი“ იყოს.

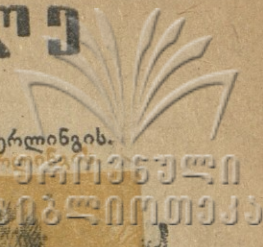
— ეგეც აკაკიმ მომასწრო.

— „არსენა მარაბდელი“?

— ჯავახიშვილი მიმიხვდა, რომ მე დავსწერდი და შემეცილა.

— „უბედური რუსი“ მაინც დავწერა.

— შალვა დადიანს რა ვუთხრა, იმან არ დამანება, თორემ უმკველად დავსწერდი. ასეთი ახირებული დიალოგი ბევრჯერ გამართულა ჩვენს შორის. ბევრჯერ თავი

ნახ. თ. შმერლინგის.
ნახ. თ. შმერლინგის
გეგლირთქა

დაშიძვრენია უმტკივნეულოდ. მაგრამ, ახლა კი, როცა საკითხი ჯილდოს და პატენტონს ეხება, იგი იმდენად უღმობელი გახდა, რომ ძალაუფლებურად კვლავ ჩამითრია ამ ჩემთვის აქამდე უიღბლო დარგში.

— მაგრამ იცი შენ ახლა მეთოდი უნდა გამოიყვანო.

— როგორ?
— როგორ და ისე, რომ ჯერ არ უნდა სწერო, მაგრამ მწერლის სახელი უნდა მოიხვეჭო.

— არ მესმის.

— არ გესმის და გაიგე, დააკვირდი, რამდენი მწერალი გვეყავს, რომლის ნაწერები არაფერია იცის, მაგრამ ყველგან კი წინა რიგში იწევენ. მაშასადამე ჯერ კრიტიკა უნდა დაიწყო, სხვისი შემოქმედებითი მეთოდი უნდა გაკიცხო, დაუწუნო, გამოძებნო ზოგს ფორმალნიზმი, ზოგს ნატურალიზმი, ზოგს სტემატიზმი, ზოგს სხვა „იზმი“ და თან დასძინო, რომ ჩვენი შემოქმედებითი მეთოდი (უსათუოდ ყველგან უნდა ჩაურთო სიტყვა „ჩვენი“, რომ შენც გიგულისხმონ მწერლად) უნდა იყოს რეალისტური. ხომ კითხულობ ახლა ვაზეთებში? აი ისე.

ეს რჩევა ჭკუაში დამიჯდა. საქმეს „ხელი მოვიდებ“. პირველად მხატვართა დისკუსიაზე გამოველ ვრცელი სიტყვით.

— ჩვენ გარკვეულობას მოვითხოვთ მხატვრებისაგან, ჩვენ მოწინავე მწერლები მჭიდროდ შემოქმედებითი კონტაქტს მოველით მათთან, ჩვენ ვდევნით სტემატიზმს, რომელიც ვადადის ფსიქოლოგიზმში და რის შედეგადაც ვღებულობთ სუბმურს, ჩვენ არ გვწამს ინდივიდუალიზმი ფერწერაში, რომელიც უფიზმის ობორტუნისტული დეკადენტობის ვა მოსახლეობას იძლევა და კაკაფონიად გამოვლინდება, ჩვენ მოვითხოვთ რეალიზმს, ისე, როგორც ეს ჩვენ მოწინავე მწერლებს გვევალება.

დისპუტზე ჩემმა გამოსვლამ ჩემი ცოლის მოლოდინსაც კი გადააქარბა, აღტაცება უსაზღვრო იყო, ტაში ხანგრძლივი ხოლო, როცა ფიციში პაპიროსის მოსაწვევად გამოვედი, ერთერთი თეატრის დირექტორი მომიახლოვდა, ხელი ჩამომართვა და მთხოვა:

— შემოიარეთ ხვალ, მოლაპარაკება გვინდა, ავანსს მოვართმევთ და მომავალი სეზონისათვის რამე დავგიწერეთ.

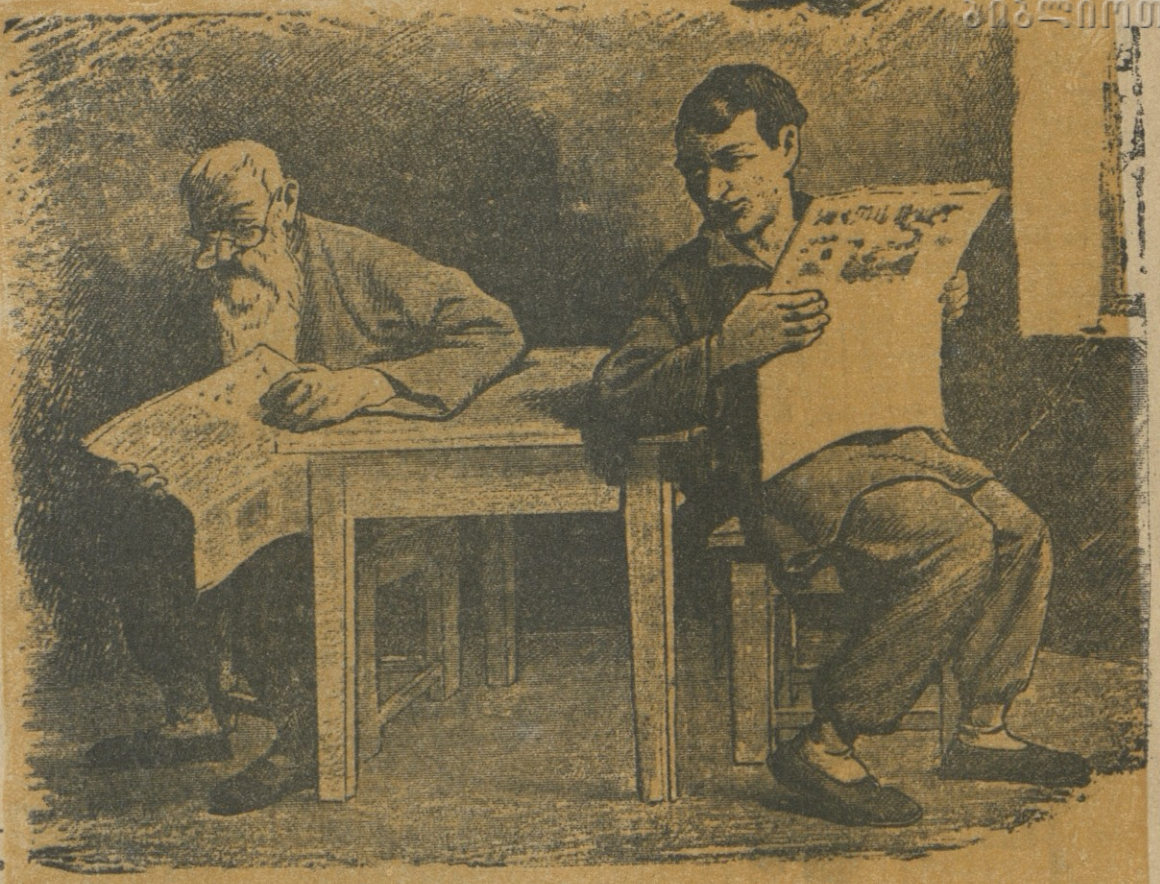
მეორე დღეს რაღაც, ზეპირი სქემა ვადაცანი, დიდად მოიწონეს და ავანსი გამომიწერეს.

წუთობით იზრდებოდა ჩემი პოპულარობა. მე ახალ ადამიანად გამოვჩნდი საზოგადოებაში, ამას ხელი შეუწყო იმანაც, რომ ჩემი ცოლის კარნახით მე სახელი ტიპით „ლოგენ-გრიანად“ გადავიკეთე.

— რატომ ლოგენგრიანი? რას გავს ეს სახელი? — შევეკამათე პირველად ჩემს დიქტატორ მეუღლეს.

— იმიტომ, რომ უცხო სახელია, ეს დიდად შევლის კაცს ნიჭის გამოძვლავებაში.

— ხომ არ ვადირიე, უცხო სახელი რა ხაჭირია, როცა მე ჩემი სახელი მაქვს, ყველა-

ანი წლის მოხუცი ასალო ყოჩაღამ და მისი უვილიზვილი უოველ-დე კითხულობან გაზეთებს.

ასალომ თავისი ცხოვრების ანი წლის შესრულების იუბილე იმით აღნიშნა, რომ ლიკვიდაცა უყო წერა-კითხვის უცოდინარობას, უოფილ მოჯამაგირის ოცდაცამეტა წლის უვილიზვილთან ერთად რომელიც სოცმეუბრებაში ჰყავდა გამოწვეული.

ნათვის ვასაგებო, ვინ შერება ასეთ ახირებულს რომ მე მიჩრევი?

— გადარგულს შენ გავხარ. კულტურულ უცხო სახელებს ჩვენი მოწინავე მწერლებიც კი ატარებენ, როგორც მაგალითად, პაოლო ტიციანს, კოლოლაუ, ნიკოლო ბენინიო, ბუმბერანგ და სხვები. შენ ჯობიხარ იმათ თუ?

ამ არგუმენტმა გადასწყვიტა ეს საკითხიც და მუსიკოსების დისკუსიაზე მე გამოველ უკვე ახალი სახელით.

— სიტყვა ეკუთვნის ამხ. ლეონგრინ კაპეტივაძეს, — გამოაცხადა თავმჯდომარემ. ამას მჭუხარე ტაში მოპყვა.

ამ დისპუტზე უფრო მეტი ეფექტი მოახდინა ჩემმა უღმობელმა კრიტიკამ. იმავე საღამოს ერთი ლიბრეტოს და სამი რომანსის ტექსტზე შეკვეთა მივიღე, ავანსისათვის მეორე დღეს დამიბარეს და თან დასძინეს:

— მწერლები, ხომ იცით, თვითონ გვეწვევებიან, მაგრამ მათ ისე არ შეუძლიანთ თანამედროვე თემატიკის მოცემა, როგორც თქვენ.

მწერალთა სახლეში გამართულ დისპუტზე ჩემი ცხარე გამოსვლების ანგარიშები ყველა ვაზეთებში დაიბეჭდა. ამიტომ აქ აღარ გაგიმეორებ. ვიტყვი მხოლოდ, რომ ერთერთ-

მა გამოიკვებლობამ წინადადება მომცა დაფაშხალო ჩემი ავტობიოგრაფია და სურათით წარვუდგინო დაჩქარებით.

— თქვენი ნაწერების ერთერთი წიგნი შეტანილი იქნება მომავალი წლის საგამომცემლო გეგმაში, — მითხრეს სახელოვანში.

— ჩვენ ახლა ვაპირებთ მხატვრულ ნაწარმოებთა სერიის გადათარგმნას, რომელიც მკაფიოდ იქნება დამყნული სოციალისტურ რეალიზმის საფუძვლებზე. — მომართა ერთ ერთ მოძმე ეროვნების ენაზე გამოშვალ ყურნალის გამოიკვებულმა.

მეც ყველას, რათქმა უნდა, პირობას ვამოლევს დროს ფინიშნავ და სქემებსაც ვაცხობ.

— საკვირველი კაცი ყოფილხარ, მეუბნებიან ახლა სამსახურში, თუ კი მაგდენი ნაწერები გქონდა, რას აკვდებოდი ამ ბულალტერიას?

— ბედნიერი კაცი ხარ, მწერლობას რა სჯობია? — უმატებენ ქუჩაში შეხვედრილი ნაცნობები.

მე ამ ქათინაურებს უკვე ისე შევეჩვიე, რომ უიმათოდ ვეღარც გამიძლია, ახლა შეიძლება ჩემს შემოქმედებითი მეთოდზე თვით შემოქმედებაზეც ვიფიქრო.

თარსი.

სიყვავილე

ჩემი სიყვარული შეგობარი სევდიანი რიკრიკადე საქართველოში ხელისუფლების პირველ წლებში რკინისგზის ერთერთ საკვანძო სადგურზე შემხვდა. მოვიკითხეთ ერთმანეთი.

— სად მუშაობ? — უნებურად შევძახე მე. — ცეცხლის გამძლე აგურის ქარხანაში. ახალი აღდგენილია, საღებავსაც ვამზადებთ. ჩვენს ქარხანას დიდი მომავალი აქვს.

— ეს წიგნები რაღა არის? რომანებს კითხულობ?

— მინდა რომანებსაც ვკითხულობდე, მაგრამ იშვიათად ვშოულობ დროს, ეს წიგნები სახელმძღვანელოებია. ესწავლობ სამთო-მეტალურგიულ მეცნიერებას, რაკი პრაქტიკაში ლითონებთან მაქვს საქმე, თეორიასაც ადვილად ვითვისებ... იმედო მაქვს, რომ მოკლე

ხანში დავეუფლო ჩემზე დაკისრებულ საქმის ტექნიკას...

ერთი წლის შემდეგ ერთ სარაიონო ქალაქის განაბირა უბანში გავიარე.

უცებ ჩემი ყურადღება მიიქცია ეზოს კიშკაროან გამოკრულმა ვეებერთელა დარბაზმა, რომელზედაც ოქროს, გრად მოვარაუებულ მსოებით ეწერა:

კონიაკის მარხანა.

ამ დროს წინ სევდიანი რიკრიკადე გადმომიდგა და ხელი გამომიწოდა.

— როგორ ხარ! საიღინ?!

— მოდი ჩემს ქარხანაში და იქ ვილაპარაკოთ— დინჯად მიპასუხა მან.

— რომელი ქარხანაში?

— რომლის წინადაც ამ წუთში დგახარ. ახლა მე კონიაკის ქარხანაში ვმუშაობ ისევ საპასუხისმგებლო თანამდებობაზე... დიდხანს არ არის რაკ ვადმოძიყვანეს...

— მაშ საქმის კურსში ჯერ კიდევ არ იქნენი.

— ასე ვოქიო... სპირტთან და ღვინის მეურნეობასთან საქმე არასოდეს არ მქონია... მით უმეტეს ქიმიურ პროცესების ცოდნასთან. ჯერჯერობით ძალიან მწყრაღად ვარ, მაგრამ არა უშაქს, ესწავლობ გულმოდგინედ და იმედი მაქვს რომ ჩემს ახალ საქმეს მოკლე ხანში საკმაოდ დავეუფლები.

**

სევდიანი თავიდანგი გულმოდგინე, ნიჭიერი და ბეჯითი იყო რა ამიტომ არ გამკვირვებია, როცა ამ ჩვენი შეხვედრიდან ოთხი-

ხული ოვის გასიღოს შემდეგ ვაზეთში ცნობა წავიკითხე, სადაც აღნიშნული იყო სევდიანის ახალი გამოგონების გამარჯვება, რაც ერთი ორად ზრდიდა მისი ქარხნის პროდუქციას.

მაშინვე ჩართი რაგწერე და როგორც მეგობარს წარმატება მიულოცე.

მისგან საპასუხო ბარათიც მივიღე, რომლითაც მეგობარი მარჯობინებდა, რომ იგი აღფრთოვანებულია პირველი გამარჯვებით და თავს დადებს კიდევ მეტი წარმარებისათვის...

**

გავიდა ამ მიწერ-მოწერის შემდეგ ნახევარი წელიწადი.

ამ ხნის განმავლობაში სევდიანი აღარ მიხანხვს; მხოლოდ უკანასკნელ დროს ტფილისისი ერთ-ერთ მოაღარ მოედანზე მის შეუღლეს— მერის შევხვდი.

— სევდიანი ახლა კონიაკის ქარხანაში აღარ მსახურობს— თათქოს დარცხვებით მითხრა მან: ვადიყვანის, ფინმუშაკი გახდა: შემნახველი საღარო ჩააბარეს.

მეუცხოვა. მერმ შემატყო და დაუმატა:

— არც თვითონ არის კმაყოფილი, თუმცა რამდენიმე ათასით დააჯიღდოვეს ახალ თანამდებობაზე გოგმუნას გადაჭარბებით შესრულებისათვის.

**

მერისთან შეხვედრის შემდეგ კიდევ გავიდა ერთი წელიწადი. სამსახურის საქმეებზე სწორედ იმ რაიონში მოხვედი, რომლის ცენტრალურ ქალაქში სევდიანი ცხოვრობდა და მეც პირდაპირ მის ბინისკენ ვავემართე. დასვენების დღე იყო.

მასპინძელი ხალისიანად შემეგება.

მაღე საწერ მაგიდას მიუჯექით. მაგიდა ვეებერთელა წიგნებით იყო მოფარული. ზოგი გაეშალა, ზოგი დაკეცილი იდგა და უღებზე ეწერა:

„შრომის კანონთა კოდექსი“
„პროფმუშაკის თანამგზავრი“
„რა არის სოცდაზღვევა?“

— როგორ მიდის ფულადი სახსრების მობილიზაცია თქვენს რაიონში?

— კარგად. რატომ კითხულობ? — ისე, მაინტერესებს, როგორც საბჭოთა მოქალაქეს. თან ისიც ვიცი, რომ როგორც

ფინმომუშავებს ეგ საკითხი ჩემზე უფრო მეტად შენ გაინტერესებს.

— სცდები მეგობარო: ახლა მე უკვე ფინმომუშავე აღარა ვარ. თვეზე მეტია, რაც სხვა სამუშაოზე გადამიყვანეს... ახლა მე პროფმუშაკი გახლავარ... ამ წიგნებს მაგიდაზე რომ მიდევს, ადრეც ვკითხულობდი, მაგრამ ახლა უკვე სულ მათში ვარ გახვეული... არ ველოდი ახალ პროფესიას, მაგრამ რაკი ამ სამუშაოზე მოვხვედი, ვცდილობ თავი არ შევირცხვინო...

**

ექვსი თვის შემდეგ ადგილობრივი და ცენტრალური გაზეთები მართლაც ერთხმად აქებდნენ სევდიან რიკრიკადეს, როგორც პროფკომის საუკეთესო თავმჯდომარეს. ერთი წლის შემდეგ კი ამხანაგისაგან გაიგვე, რომ პროფმუშაობაში დახელოვნებული სევდიანი ახალ თანამდებობაზე გადაეყვანათ... კოლსა-ვაჭროში.

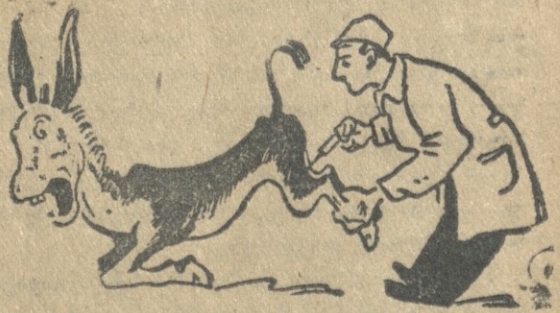
**

რამდენიმე თვის შემდეგ სევდიანისაგან ბარათი მივიღე.

სხვათაშორის მწერდა:

**

...შენ აღბათ მე ისევ პროფმუშაკი ან კოლმომუშავე გგონივარ... მართალია მე არ შეთაკილები არცერთი მათგანი, მაგრამ პროფმუშაობიდან დიდხანსა, რაც კოლსა-ვაჭროში ვადამიყვანეს, ახლა კი უკვე სულ სხვა საქმეზე ვმუშაობ: ერთი თვეა; ცხოველების მკურნალთაზე შეუღექი: ვა-

დაყვანილი ვარ ჩვენი რაიონის საგეტერიონარო პუნქტის გამგედ. საქონლის მკურნალობის არაფერი გამგება... იმედი მაქვს ვისწავლი... თუმცა არ ვიცი როდის, რამდენ ხანში შევისწავლი...

შენი სევდიანი.

**

„ტრანსპორტი ჩვენი მწერლობის ვიწრო ადგილია... ამოვიკითხე ერთხელ ვაზეთში.“

შანი თარგმანისაგან

ნაბ. ღონის.

კუშკინი (აკაკის) :— რა შეგემთხვა, პოეტო?

ილია :— შენი პოემების ქართულ თარგმანს კითხულობდა და ენა მოიტეხა.

— პო! გამახსენდა ისიც ტრანსპორტზე გადაუყვანიათ! შემომძახა ამოკითხვისთან ჩემმა მეუღლემ.

— ვინ ის?

— ვინ და სევერიანი— შენი მ. პარი, საფეტერინარო პუნქტიდან ტრანსპორტზე გადაუყვანიათ. სოფლებზე მითხრეს. ის ბეჯითია, საქმეს ადვილად შეიფიცებს და ნაყოფიერადაც იმუშავებს— დავამშვიდე მე.

***

ეროვნულ მაისობის დღესასწაულზე ტფილისში ერთი ტრანსპორტელი ამხანაგი ვნახე.

— სევერიანი როგორ არის, ჩვენი სევერიანი? ალბათ მამაცურად იბრძვის ტრანსპორტელების რიგებში სხვა დამკვერლებთან

ერთად ტვირთბრუნვის გეგმების შესასრულებლად.— შევეკითხე მას.

— სევერიანი უკვე ტრანსპორტზე აღარ არის მას ორი თვეა რაც ტყეში უკრებს თავი!

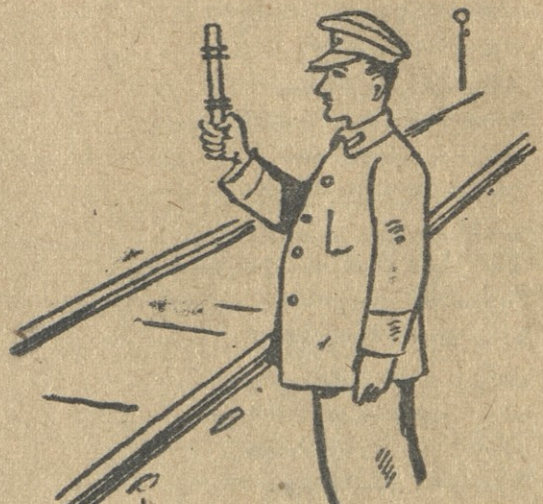
— როგორ ტყეში! ბანდიტები ხომ არ გაჩენილან! ტყეში რა უნდა?

— რაიონი ჩააბარეს, სატყეო რაიონი. პატიოსანი მუშაკია და...

მალე სევერიანისაგან ახალი წერილი მივიღე.

„...ტრანსპორტზე დამკვერლურად ვმუშაობდი... სატყეო რაიონი ჩამაბარეს... ესეც საინტერესო საქმეა: გულდასმით ვსწავლობ სატყეო მეურნეობას. მალე ტფილისში უნდა ჩამოვიდა და ახალი ლიტერატურა შევიძინო მეტყეობის საფუძვლიანად შესასწავლად“.

სევერიანი მართლაც ყოფილიყო ტფილისში, მაგრამ იმ ჩამოსვლაზე ჩემთან არ შეხვედრებოდა. რვა თვის შემდეგ კი სევერიანი ტფილისში ჩამოვიდა და ჩემთან შემოვიარა.

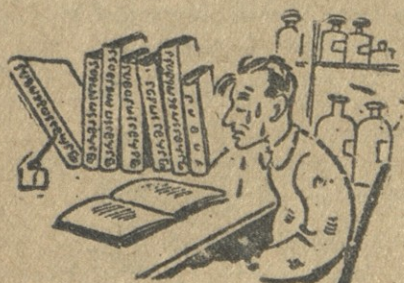

სახეზე დაღლილობა და მოწყენილობა ეტყობოდა.

— მოგაწყენინა?— შევეკითხე მე.
— დავიღალე, შეგობარო.— და ამ სიტყვებთან ერთად მაგიდაზე დამიდვა ახალ თანამდებობაზე გადაყვანის ბარათი. ბარათზე მოკლედ ანუ „ლაკონიურად“ ეწერა: მოქალაქეთა შორის გრიბის ეპიდემიურად გავრცელების გამო გადაყვანილ იქნეს ამხ. სევერიანი რიკრიკაძე სარაიონო აფთიაქის ვაზგედ...
თავმჯდომარე: ქონდარაძე.
მდივანი: ბრასაშვილი.

***

ხმები დადის, რომ სევერიანს, რომელიც უკანასკნელ პროფესიისთან დაკავშირებით, საფუძვლიანად შეუდგა ფარმაკოლოგიის შესწავლას, კიდევ ახალ თანამდებობაზე გადაყვანას უპირებენ... თუ ეს ასე მოხდა, იმ

შემთხვევისათვის თანახმად ჩემი და სევერიანის შეთანხმების ანუ „ანდერძისა“, მე უკვე მზადა მაქვს გაზეთებში გამოსაქვეყნებლად ასეთი სამგლოვიარო განცხადების ტექსტი
ხანგრძლივი და მრავალჯერ გადაყვანად მოყვანის გამო, გარდაიცვალა საუკეთესო მუშაკი, შრომის ენტუზიასტი და სოციალისტური მშენებლობისათვის თავდადებული:

სევერიან ივანეს-ძე რიკრიკაძე
ლიახ, მე ჩემს უდანაშაულოდ განწირულ მეგობარს სიტყვა მივეცი და კიდევ შევასრულებ.

ივანეშა.

ფორმალისტები არ ვინა
— ამდენივე დღე და ღამე,
რომ ლეკოსაძის მოძებნა
სულ ახალი ფორმა რაღაც

შინაარსივე მოეცემა
მკითხველსთვის მოსაწონი.
ჩაქვითვი ისეთი რამ
რაც არ არის მოსაწონი.

ფორმალისტების ნიშანდობა
მის ლექსს რომ არ ჰქონებოდა,
წაიხიბვის დროს რომ ავტორი
გაგი არიქს ჰქონებოდა.

თანაც ის არ ყოფილაყო
სულ უბრალო და მარტივი,
თორემ აღარ იქნებოდა
შესაფერი მის პატივი.

საყვარელიან საინჟინო
ქველბურთა ლექსის წერილი,
საყვარო ტელა ვინმეს
სურათის გულა მტკრით.

ფორმალისტების მოტივები
ღრეს მფიქრანი ამ საყვარო
წერილად ამის შედეგი
თავი რომ აქვს მას საჭეტი.

შეგრამ ქვეა რას უშედეგის,
თუ შეგ არის არა ერთი,
თავიდან ძარს თმა მოქვიდა
საქობის კი რჩება ღიად.

თუმცა დღე ხანი არის
ამბ ვახიბა თოვლის ფერი,
შეგრამ მარცხ არ მოსკვივი
ჯერ არც ერთი მისი დერი.

რადან დროზე მიგრებო
თავი ჭირის ფხანა, ჭეჭან,
სუკრად მუხის მოლოდინში
არ შეიძენარი მუდამ ზუჯას.

არ მკარებო შე შენა ჭან,
რადან ჯერ არ დამკრავია, *)
პოლიტიკური შექრალის სახელს
ვატარებო, ახალად შეკრან.

არ მიმოიღვის მისთვის ზნაო,
თუ ზნის ვერცხის დროთა ჭეხა,
აქი ხეობის ამოხილება
ზოგიერთის მუხურება.

მიღმარე დღის საყვარებს
განებოდა, დავა შექმნა,
შეგრამ პირს უკან თუ ვერაზავა,
შეგრამის კარს პირში კვებ.

ს. თ.—

*) ნინაშის უფინაშესა

ჩემს საბჭოთა მწერლის დროში
შეგრამ რომ ავკვებს დაწვეული,
ფორმალისტური ცოდვისგან
მარცხ არ ვართ დაწვეული.

ფორმალისტი უაბანი

ს. თ. ღობის

ფორმალისტები

ჩეხილიზმი

პოეტმა ტრილონი ფორმალისტები
ყო თივის სიტყვა შემოქმედებით დსკო
საბუჯი — მე ვდგავარ თქვენს წინაშე, პატივიც
მულო მკითხველებო, მწერლებო და ვახს-
კურთხებით კი კრიტიკოსებო, თქვენ, უცხას-
კენილი (ი. ა. კრიტიკოსებო), მისაყვედ-
რებით წარსულში კენისაშენის, ფორმალის-
ტისა და ფორმალისტებისა, შეულომხა-
რის მოვლათ ჩემს მკერ ძველად, შეხვედრე
დროს, შეხვედრული შეხვედრე ღმეს:

ამე,
ფორმალისტი მწერლის ნახით
ფაქტში,
მკარებო —
ღიღის ინკლადობით

არონის ბაღის...
მარტოც ადგილებურად რომ ეტოვია, აქ
არის ინტერინტელუ ფანტასტიკობა, მე
ვალდებურ რომ ვყოფი ფორმალისტა, აღე-
რისტი, სიმენტალისტი და იზოლირებული
იდეოლოგიისგან...

მგარამ, ძვირფასო, დამთ მეტანოფო-
ზის ამ ჩემი ვიკანტური მერების შედე-
გად, განსაკუთრებით მას შედეგად, რაც მე წე-
ვათიხე კრიტიკოს კიტლადის მისაზოგა-
ნი შიდაკრიტიკის, ფორმალისტისა, დელო-
მისა, მტრუნიკისა და სხვათა შეხებზე, მე
გარდავსწრე და უკვე აწერ სოციალისტურ-
ი რეალიზმით საკვი დღეებს, იმ შეჯავ-
თად გასინჯეთ (კითხულობს):
და მთელ სიტყვებზე ტელა ტელანი

როგორც ვთქვანი,
სალტო-მორტალისი,
და ოდესის ვემს დაქოქვის
ჩემს მარტო თმებ-ვაშლი.
წელზე გავქვს წელი ასი ათასი:
როგორც ასეთი, ვართ მარიადი,
გადაბრუნდება ქვეყნის ორბიტა...
უნდა მივიღო ლატინი ფრიადა

ი აქ როგორც ხედავთ, სოციალისტური
ი აქ როგორც ხედავთ, სოციალისტური
ი აქ როგორც ხედავთ, სოციალისტური
ი აქ როგორც ხედავთ, სოციალისტური
ი აქ როგორც ხედავთ, სოციალისტური
ი აქ როგორც ხედავთ, სოციალისტური
ი აქ როგორც ხედავთ, სოციალისტური
ი აქ როგორც ხედავთ, სოციალისტური

ბო? ზომ გუბნებოლით გარდავქმნებოქო...
თქვენ არ გჯეროლით, რაც შეიხება პოხიელ
შემოქმედებას ვლდებ პირიბას და ვეცლო
ფურს ვეფიციბოთ მამის სულა ნუ წამიწე-
დება, ჩემს თხულებებში არავითარ ფორმა-
ლიზმს აღარ გვეტრევი!
თარტარი კმაყოფილი სახით ვღიბო.

მკითხველებო აქეთ-იქიდან: — ტრილონი,
პირველი ლექსი რომ ვაუცხებარო, ეს ვახს-
გებია, მაგრამ თუ კი შეიხეო სოციალისტურ-
იზმი, ჩაბრუნ ვერ ვეფიციბო
ტრილონი (ვარტუბოთ): — მოგულით ერ-
თი თქვენ ვინდათ სოციალისტურად დავი-
წროთ, რეალისტურად და თან ვახსიცი?
ზარემ დილოლოგიც მომიხიბოვო... (გაქვი-
ჩებულ ვადის).

აღიარა-აღიარისან.

კალმასი ვარ შე ნახებოქო...
ღიღის შეცდომა შევლდა ხალტურა,
არ შეგმინდეთ, ამხანაგებო,
დაწვეული მძებს ტემპირატურა.

მამის არავინ შემებრალბით
რომ ოსი აუტრეს თეატრებს ფიცხელს,
პო, ტრაგიკულად შეეფიციბოთ
სივინს კომედიის დანიელ ციხეს.

შურაბი იღვა როგორც ხესხიეთ,
როს მას ეკელიშა აბტონებდნენ
დანიელს თქვა: სესხინი გამოგინი
ჩროსის რეპორტი რომ დამხმელოვო.

ღონ-კიორი ლამაზილი

ტ. შ. მწერალი: — რა პატარაა, მაგრამ დიდია!

რუსული იუმორი

(თავისუფალი თარგმანი).

მასსოვრობა

ბაღში ბავშვები თამაშობენ. იქვე დედები წხედან და მსჯელობენ:

— ახლანდელი ბავშვები ცუდად იზრდებიან.

— სრული სიმართლეა. ჩვენ სულ არ გვგონია. ვთქვათ მასსოვრობის შესახებ. ვერ წარმოიდგენ, რა მასსოვრობა გვქონდა. ბავშვობიდან ყველაფერი მასსოვრეს. მაგალითად ლექსები... ჩემი ექვსი წლის ვალიაჟი ვერ იძახსოვრებს ახალ მამას. მე იმას ვეუბნები: — სერგეი პლატონის-ძე! სერგეი პლატონის-ძე! ის კი თავისას გაიძახის „პავლე პავლეს-ძე“.

— პავლე პავლეს-ძე! ის ხომ შენი ყოფილი ქმარია.

— მაშა! ყოფილი ქმარია... ისე გულმავიწყი არიან ახლანდელი ბავშვები. მე კი ახლაც კარგად მასსოვრეს. „ჩიტუნია ხომ არ შრომობს!“

— „და არც გულში ჯავრი უღევს“... ჩემი გოგონაც ასე არ არის... არაერთარი მასსოვრობა. ბიძია ვანიას მაგიერ, საშას გაიძახის... მე კი მესამე დღეა, რაც ივან პეტრეს-შესთან ვცხოვრობ...

— „შზრუნველობით არ აშენებს“... რეცე წლის მანძილზე.

— „ხანგრძლივ დროისთვის თავის ბუდეს“.

ვაგო.

ცოლი სამსახურიდან არ დაბრუნებულყო, ქმარმა მაგიდაზე კონვერტი დაინახა ცოლის სახელზე.

— აჰა! ნეტავ ვისგან უნდა იყოს? — კონვერტი ხელში აიღო. ახედ-დახედა.

— ვერაფერს ვაიგებ, ვისგან ლებულობს. შეიძლება ვინმე გაიჩინა? შენ კი, როგორც ვოდევილში შეიტყობ ბოლოს. ნუთუ სერიოზონიდან არის? უნდა ვაიხსნას. უნდა ვიცოდე ვისგან არის, რომ მზად ვიყო. მაგრამ... წერილი სხვისაა? აბა, რას ამბობ? რა არის, ეგ არის, როცა ოჯახის საკითხი წყდება... ხედავ რას სჩადის ჩემი ცოლი?..

და დაიწყო ფრჩხილით კონვერტის ვახსნა — მხოლოდ კონვერტი არ ვაიხსნა... ცუდი წებო ყოფილა... სწორედ სატრფიალო წერილებისათვის გამოდგება.

კონვერტი ვახსნა.

— ადგილკომის მორიგი სხდომა გადატანილია ხუთიდან ათისათვის.

ქმარმა თავისუფლად ამოისუნთქა. წერილი კონვერტში ჩადო.

— საინტერესოა წებოა, საუცხოვო. ასეთი წებო რომ არ ყოფილიყო კონვერტს ხომ ვერ ვახსნიდი? კონვერტი დააწევი და მაგიდაზე დასდო.

ფრანტ ივანეს-ძე.

ლღეს ის სამსახურში მივიღო ფეტრის ქუდით და ხელში ტროსტი. მეკარესაც კი გაუკვირდა, როცა ფრანტ ივანესძის ხელში ტროსტი დაინახა.

— როგორ უნდა შევინახოთ ეს ტროსტი ამხანაგო არბუზოვ? დიდი ჩინია არ დამინახავს...

— დროა დაინახოთ... ეს ქუდი და ტროსტი ერთად ჩამოკიდეთ! ზიჯი და ინტერესდა არბუზოვის ტროსტით. ბუღალტერმა უთხრა:

— ადრეა... ადრე ფრანტ ივანეს ძე...

— როგორ თუ ადრეა? გაუკვირდა არბუზოვს.

ტროსტს ხომ სიწონიოთ არ ატარებენ...

— საქმე იმაშია, რომ ტროსტი ჯერ კიდევ ამნისტირებული არ არის.

— შეიძლება თქვენ ისიც ბრძანოთ, რომ ფეტრის ქუდის ტარებაც არ შეიძლება!

— არა, ამას მე არ ვიტყვი, ფეტრის ქუდის ტარება შეიძლება. მე თვითონ წავიკითხე, რომ ფეტრის ქუდის დამზადება ვადიდდა, ტროსტების შესახებ კი არაფერი წაპიკითხავს.

— თქვენ მიზანტროპი ბრძანდებით! თქვენ აბრუზოვმა, განა არ იცით, რომ ტროსტებს სახელმწიფო მაღაზიაში ყიდიან?

— შერე, რაა, სახელმწიფო მაღაზიაში რომ ყიდიან?

განა სახელმწიფო მაღაზიაში არაყს არ ყიდიან?... მაშ, იყიდეთ ლიტრა არაყი ძოიტანეთ სამსახურში.

— ანდა კიდევ ვთქვათ ბეჭედი — დაუშატა ეკონომისტმა... ბეჭედს ხომ არაფერ ატარებს.

— რა, არა, არა ტროსტის ტარება არ შეიძლება. და ბუღალტერმა მსწრაფლად გადასცა ის მეკარეს, თითქოს ხელში გველი ქონებოდეს.

— ხელში პორთფელი უნდა გეჭირეთ და არა ტროსტი.

მთელი დღე არბუზოვი თავს ცუდად გრძნობდა და ბუღალტერს რჩევას სთხოვდა.

ძე არ ვიცი, — ამბობდა ბუღალტერი, ჩემის აზრით კი ტროსტის ტარება სირცხვილია, — სულ სხვაა ქოლგა.

სამსახურის შემდეგ არბუზოვს არ იცოდა რა ექნა, პორთფელში ტროსტი არ მოთავსდა, მთელბუღალი იყო ხელში დაეჭირა. ვაშაში უფროსს, შეხვდა, რომელიც ავტომობილიდან გამოვიდა. არბუზოვი იმ წამსვე აკოქლდა და ტროსტი მოიშველია.

— გუშინ ვადასტომის რეკორდი დავაწყურე და ცოტა ფეხი დავიზიანე. ღიმილით უთხრა მან უფროსს. თარ. ს. მ.—ლის.

ყველაფერი მშვიდობიანად მიმდინარეობდა. კამათს არ იწვევდა საკითხი. მინისტრი რეზოლუციას აწერდა:

- „აიკრძალოს“.
- „დაიწვას“
- „განიდევნოს“

ეს სამი სიტყვა „კლავდა“ მსოფლიოს უდიდეს კლასიკოსების შავდავ ნაწარმოებს.

— გოეთე! — გაკვირვებით დასვა საკითხი მდივანმა.

მინისტრმა წითელი ფანქარი, რომლითაც რეზოლუციას აწერდა კლასიკოსების „საქმეებს“, მაგიდაზე მიაგდო, მიებჯინა საფარძელის ზურგს და ყალბი მსახიობის პათოსით თქვა შავდავნი შექსპირის სიტყვები:

„ყოფნა... არყოფნა, საკითხავი აი რა არის“

— ბატონო, ეს ხომ ინგლისელი მწერლის სიტყვებია, შექსპირის! — მოკრძალებით უთხრა მდივანმა.

— დასწყევლოს ღმერთმა, წამომცდა. მე ჩემი სიტყვები მეგონა. მაგრამ არა უშავს. ინგლისი ჯერჯერობით ხელს გვიწყობს, და არ იქნება ჩვენი ქვეყნისთვის შეურაცყოფა, თუ ინგლისელი მწერლის სიტყვებს ვიხმართ, მით უმეტეს, რომ შექსპირი ებრაელი არ იყო.

— მე მაინც მივიჩნევ, ბატონო მინისტრო, თუ რამ გაიძულათ რომ პამლეტის შტაბსად დასვით „ყოფნა-არყოფნის“ საკითხი! უფრო თამამად შეეკითხა მდივანი მინისტრს.

— ხა,ხა,ხა, ხა, ხა, — გადაიხარხარა მინისტრმა, — განა თავის თავს ვუსვამ „ყოფნა-არყოფნის“ საკითხს! არა, ამ საკითხს გოეთეს ვუსვამ. მისი ყოფნა-არყოფნის საკითხი დეკადამად ჩემს წინააღმდეგ არაა. დეკადამად საეჭვოდ მისახსნა ეს პარაზიტი.

— მეც თქვენი მოსაზრებისა ვარ და სწორედ იმიტომ შევიტანე ისიც საეჭვო სიაში.

— მე მგონია, რომ გოეთე არ არის წმინდა ჯიშის არიელი მწერალი.

— მეც მასე მგონია.

— არ მგალითად, მის „ვერტერში“ მთავარი გმირი ქალის სახელი ებრაელია — ლოტე. ბიზლიდან, ვიცი რომ ლოტე რომელიღაც ებრაელის ცოლი იყო.

— თვითონ „ფაშისტები“ საეჭვოდ მიმაჩნია.

— სწორი ხარ, მართლაც ამბობ. — წამოიწია მინისტრი. — როგორ ამბობს ფაშისტი ყველაფერი შევისწავლე: ფილოსოფია, მედიცინა, ასტრონომია, მათემატიკა... დააკვირდი. მას რაღაც ნათესაური კავშირი აქვს ანშტაინთან, რომელიც ებრაელი იყო და აქედან გადდევნეთ. უეჭვოდ საეჭვო მწერალია და საჭიროა მის წინააღმდეგ ზომების მიღება.

— ესეც რომ არ იყოს, ჩვენი მტრები უცხოეთში გოეთეს დიდ პატივს სცემენ. მართო ისიც კმარა მის წინააღმდეგ რეპრესიების მისაღებად, რომ მას განსკუთრებულ პატივს სცემენ საბჭოთა კავშირში.

— ოოო! — აქ გაბრაზებულმა მინისტრმა ისე მაგრად დაძვროს მუშტი მაგიდას, რომ მდივანი შეშინებულ ზეზე წამოხტა.

— თუ გოეთე გერმანელი პატრიოტია ნამდვილი გერმანელი, ქვემარტივი არიელი, რატომ არის ეს ასე? მოსულიერდა თავხარ დაცემული მდივანი.

— ჩვენშიაც რომ სცემენ პატივს? — გაკვირვებით თქვა მინისტრმა.

— სცემენ და მერე როგორ! საზოგადოებაც კი არსებობს „გოეთეს პატივმცემელთა საზოგადოება“.

— რას აკეთებს ეს საზოგადოება?

— სწორედ ამიტომ დაესვი თქვენს წინააღმდეგ გოეთეს საკითხი.

— ალბათ იკრიბება და ჩვენს წინააღმდეგ ლაპარაკობენ! — ეჭვი გამოთქვა მინისტრმა.

— სრული ქვემარტივებაა. ალბათ ამოფარებული არიან „გოეთეს პატივმცემელთა საზოგადოების“ ფარდის ქვეშ და აკეთებენ თავიანთ საქმეს.

— რაღა გოეთეს სცემენ პატივს, ჩვენს ბელადს სცენ ის არ სჯობია? — და მინისტრმა განკარგულება გასცა: — დაიშალოს „გოეთეს პატივმცემელთა საზოგადოება“ და გამოკვეთული იქნას თითონ გოეთეს პიროვნება, მისი არიელობა და შთამომავალთა ისტორია!

ისევე

კ ა ვ ა რ ა მ ო თ ხ რ ო ბ ე ბ ი

დიდი შემომქმედი

ერთ ცნობილ პოეტს, რომელსაც ჯერ მხოლოდ ორი ლექსი ნაცნობი შემოხვდა გზაზე.

— ძილიან დამკვირვლურად კი მუშაობ, — მიმართა ნაცნობმა პოეტს. — ამასწინად გაზეთში წავიკითხე. თორმეტი პოემა დაგიწერინია, ექვსი მოთხრობა, რომანის რამოდენიმე თავი და პარალელურად თანავე ორი პიესის დაწერაც მოგისწრია თეატრებისათვის. ყოჩაღ ძმაო, ამდენი ენერჯია ბალხასაც არ ჰქონია.

— ვა რა არის, — მიუგო პოეტმა — იმ გაზეთში, სადაც ეს ცნობა ამოიკითხე, ადგილი აღარ დარჩა, თორემ იმდენ სათაურებს ნახავდი, რომ... რომ მართლა დამეწერნა, სახელგამო მის გამოცემას ათ წელიწადს ვერ აუვიდოდა. ...

მოტყუებული

მწერალთა სასახლის კარებთან ვიღაც უცნობი მოქალაქე იდგა და დარაჯს ეჩხუბებოდა:

— დისკუსიაზე მინდა დასწრება, სამი კილომეტრი გზა ვამოივლია და უკან მბრუნებ?

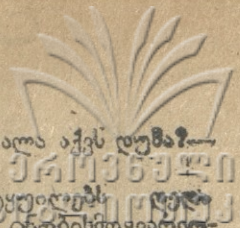
— არ შეიძლება, — შეუტია დარაჯმა — დასურული თათბირის ინის სიწმინდის შესახებ, მხოლოდ კავშირის წვერება ესწრებიან.

— მეც კავშირის წვერი ვარ. — მოქალაქემ ბოძებულთა კავშირის წიგნაკი აჩვენა. — თავს ნუ იგდებ, ახალგაზრდა მწერალი ხომ არ გგონივარ, აგერ შეხედე! — და კედელზე გაკრულ განცხადებისაკენ მიუთითა, სადაც მოზრდილი ასობით ეწერა:

„ყველა კავშირის წვერთა დასწრება საკადრებულთა“ — მას შესადაამე ყველა კავშირის წვერს შეუძლია დასწრება, და საკადრებულთა არის მათთვის.

გია

„ს უ ლ გ უ ი ღ ი ა“

დღემ პატარა მარინას ნახატებიანი წიგნი უყიდა.
მარინამ კითხვა არ იცის და ნახატების წარწერას დედა უკითხავს.
— დედიკო, ეს ლა ალის?—ეკითხება მარინა დედას.
დედა უხსნის, რომ ნახატზე ნაჩვენებია ვატა, ფისო, და კითხულობს ნახატის წარწერას:

**ჩა კარგია ჩვენი ფისო,
ჩემ არ იყოფს წუწკია ისო.**

— ტყუილია, ფისო ალ ალის ავა. შითალი მათალი ფისო წუწკია ალ ალი. ლასა ვავს აი ფისო!—არ სჯერა მარინას, რომ ნახატი კატას გამოხატავს. არც ის სჯერა, რომ ფისო წუწკია.

მართალია პატარა მარინა. მას ყავს ფისო, რომელმაც არ არის წუწკია, განა აუცილებე-

ლია, რომ ბავშვს თავიდანვე ჩავუნერგოთ, რომ კატა წუწკია? მაგრამ მთავარი ის არის, რომ მარინა ნახატს იწუნებს. იგი ნახატს აღარებს ნამდვილ კატას, და არ სჯერა, რომ ნახატზე კატაა გამოხატული. მართალია პატარა მარინა. ნახატი კატას არა ჰგავს, რაღაც სხვა ცხოველია, რომელიც ალბათ ბუნებაში არ არსებობს.

ანევე არ სჯერა, როცა ათვალეგრებს თი თქოს თხას, რომლის ტექსტს დედა უკითხავს:

**წვერ ცანცარა მოდის ჩუმაღ,
მას ჰკიღია უკან დუმა.**

ბავშვი გაკვირვებით უცქერის დედას, რომელიც გრძნობს, რომ ბავშვს ატყუილებს თხას არა აქვს დუმა. აქ არის მხატვრისა და ტექსტის ავტორის შეცდომა, შეცდომა კი არა, უვიცობა.

— ჩვენ ბეკეკას ლატომ ალა აქვს დუმა?—ეკითხება მარინა დედას.

— ტურამ მოსკამა!—ატყუილებს დედა პატარა გოგონას, რომლის ცნობისმოგვიარება ისე დილია, რომ ამის შესახებ დედას უმარაუ საკითხებს დაუსვამდა.

— საწყალი!—იცოდებს ბავშვი ბეკეკას, რომელსაც დუმა არასოდეს ჰქონებია.

— ტულა სად ალი, მანახვე!—ეკითხება მარინა დედას. დედა უჩვენებს მეორე წიგნში მოთავსებულ თითქოს ტურის ნახატს:

— აი, ეს არის ტურა!

— სულ მატუილებ,—ცრემლი მოსდის მარინას და თავს შეუროცხოფილად გრძნობს, ეს ტულა კი ალა, ფისოა!

და მართლაც მხატვარს ტურა ისე აქვს დახატული, რომ კატას უფრო ჰგავს ვიდრე ტურას.

1964.

ოცნება და სინამდვილე

ნან. პუხირევის.

წიგნის წაკითხვის არის თავისთავად და მკითხველი...

და როგორია სინამდვილეში.

ამხ. ნიანგო!

ხშირად გვსმენია თქვენი საყვედური იმის შესახებ, რომ ტფილისის ფოსტამტის კორესპონდენტების გადასარჩევ განყოფილებიხ მოუქნელი მუშაობის შედეგად წერილებსა და სხვა კორესპონდენტების დაგვიანებით ან ზოგჯერ სრულიად დაკარგვის აფს ადვილი. ეს ამბავი ალბათ ჩვენმა ადმინისტრაციამაც შეიტყო და ამიტომ არის, რომ ფოსტამტის შემოსწავნილები განყოფილების თა. ნაშრომლებს ხელფასს ყოველთვის დაგვია ნებით გვაძლევენ. სადაური სამაგიეროს გაღებას, ამხ. ნიანგო?! ეს მოქმედება თუ ჩვენს ადმინისტრაციას კანონიერად მიაჩნია, მაშინ, თითონ ხომ სრულიად არ უნდა ღებულობდეს ხელფასს?

დაგვარივე, როგორ მოვიქცეთ, ამხ. ნიანგო?

უხელდახოდ დარჩენილები.

ამხ. ნიანგო!

გეტყობინება, რომ ეს ორი კვირა ბლები ნოვის პროსპექტზე ყოფ. „ტემის“ შენობაში ახალი კონო-თეატრი „კომკავშირელი“ გაიხსნა. შენობა კაპიტალურად არის ვადაკეთებელი: ფოე მოზრდილია ძველთან შედარებით, დახატულ-გაფორმებულია, დგომებიც კარგებია. ყველაზე უკეთესი და ლამაზი კი ის არის, რომ თეატრში ექვს ადგილას არის გამოკრული ასეთი წარწერა:

„თამბაქოს მოწვევისათვის ვარიმა ხაში მანეთი“.

რა იქნებოდა, ამხ. ნიანგო, რომ თეატრის მშენებლებს ექვს ასეთ წარწერასთან ერთად ერთი თამბაქოს მოსაწევი ოთახიც გაეკეთებინათ? როგორ მოვიქცეთ? ორმართიან პიროსის მოწვევაში სამი მანეთი ვიხადოთ?

მაყურებლები.

ამხანაგო ნიანგო!

სხვა რაიონებში თუ კი დაღიხარ, ერთხელ ლანჩხუთშიაც გვეტუმრე. მართალია, ადგილობრივი ხელისუფლება კარგად მუშაობს, მაგრამ შენს საკბილოს მაინც ვნახავთ. ხოლო თუ ჩამოხვიდე, დღისით ჩამოდი, თორემ თუ ღამით ჩამოდი და დათვალთვალე ქალაქი, ერთდ არ დაიმტვრე ლენინის ქუჩაზე, ქალაქის დასავლეთ ნაწილში, № 117 სახლის შემდეგ, სადაც ხილია. არ შეცდე და არ გეგონოს ეს ხილი სალი. მართალია, ქვეშ წყალო არ არის, მაგრამ ქვება და ეს უარესია. საქმე იმაშია, რომ ხილს ჩაუტყდა სამიოდე ფიცარი. არ იქნა და ამ ხნის განმავლობაში არ დააგეს ეს სამიოდე ფიცარი, რომ ხილზე გაიაროს ურემა, ეტლმა და ავტომ. რამდენჯერ ჩავარდნილა შიგ ღამით მგზავრთ. კიდევ კარგი რომ მაღალი არ არის და ჯერჯერობით ტრაგიკული კატასტროფა არ მომხდარა.

მაშ ასე, ჩვენო საყვარელო ნიანგო, თუ წამოხვიდე ჩამოდი დღისით და თან წამოიღე სამიოდე ფიცარი და ათიოდე ლურსმანი. მე და შენ გავაკეთოთ ეს ხილი. იმდენი ლოცვა გეპქნება ადგილობრივი და მახლობელი სოფლების მცხოვრებლებიდან, რომ თუ საიჭო არსებობს, აუცილებლად სამიოდეში მოხვდება ათასი წლის სიცოცხლის შემდეგ როცა მოკვდები.

ჩამოდი, საკბილო ჩვენზე იყოს.

ტყუარა.

— გოგი, ნუთუ მსაც საბავშვო წიგნებს კითხულობ, რომ თბა უალყუა უღბას?

ამხ. ნიანგო!

ზესტაფონის სამკითხველო კლუბად იქცა, თქვენ იქ მოისმენთ მრავალგვარ სიმღერებს, რომანებს, ლექსებს, კუპლეტებს, ანეგლოტებს, უცნაურო სიტყვებს და რა ვიცი რას არა... ვუღს გადაყოლებთ, ვაერთობით... ურნალ-ვაზეთების წაკითხვას ვინ დაგატლისთ?

იციინან, იმღერიან, ერთობიან... კულტურული ვართობაა ალბათ.

ამხ. ნიანგო! მოდი ნახე ეს კულტურული მეგალოსი და შენი მსჯავრი გამოიტანე. გვირილა.

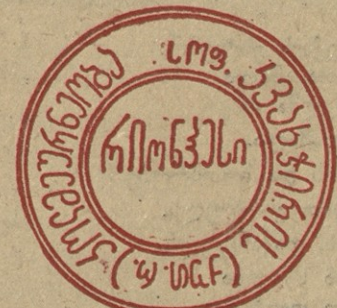
ამხ. ნიანგო!

საქ. კვების ვასტრონომიულ მაღაზია №-3-ში (საბჭოს ქ. № 143) ვიყიდე ფხვნილი შაქარი, მაგრამ... შინ მოსვლამდე ქალაქი ისე დაღობა, რომ დამეხა, რადგან შაქარი ძლიერ სველი იყო; როგორც ჩანს, მაღაზია №-3-ში ჭაობი ყოფილა, რომელიც მე აღმოვაჩინე. ურანმაზარი ჭაობები ამოვაშრეთ აქ კი დარჩენილა პატარა ჭაობი, რომელიც დიდ ზიანს გვაყენებს. ამხ. ნიანგო, საჭიროა რომ ისიც დავაშროთ.

ვალეკო მალრამე.

ამხ. ნიანგო!

—ეპ, ტყუილად ვნატრობდი კოლმეურნეობის თავმჯდომარეობას. მიზანს მივალწი, მაგრამ რა ხეირია? არაფერი! — ბუნებურად ვალოვიან კაკაურიძე და ხელში არ რიალებდა აი ამ ბეჭედს.

ბრწყინვალე და გენიალური აზრი ხშირად უცბათ მოდის თავში. ასე მოხდა აქაც ვალერიანს უცბათ სახე გაუბრწყინდა.

—დავწერ გრძელმა მიმართვანთ,

რომ ვახეთდეს იგი ქვასა, და ჩვენ კობტა ბაბილინეს კასპსა შინა მივავლინებ. კასპი მომცემს კრამიტსა, კრამიტს მივცემ მუშტრებსა, მუშტრები მომცემენ ფულსა, ფულს ჩვეიღებ ჯიბეში, დავვრებ თოქსა, ბაწარსა ჩავუვადებ, ამოვიყვან თავისთავსა და ძმა დავითსა უფულობიდანაო.

მართლაც ასე მოიქცა ვალერიან, ვის კაკაურიძე ანუ სოფელ კვანძიანის (ჭყუარა) კოლმეურნეობა „რიონქსის“ თავმჯდომარე ყველაფერი წინასწარ შემუშავებული გვამის მიხედვით მიდიოდა. გვემის შედეგაში ამჟიურ მონაწილეობას ღებულობდა როგორც ყოველთვის ასეთ საქმეში ამავე მცურნობის სავაჭრო ნაწილის გამოც ანუ თვითვე გოგისვანძიძე.

კრამიტით დატვირთული ვაგონი ჩამოღება ჩოთაისის სადგურში.

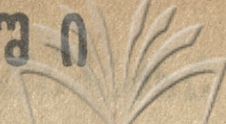
ერთი სიტყვით საქმე მშვიდობიან დანასრულს უახლოვდებოდა, ვ.ა. ის მომენტო იყო, რომ ვალეკომ და დათიკომ ფულღებთ ჯიბეში ჩაიწყვეს, რომ პროკურორმა კარებზე დააკაკუნა და...

და გამსახლში დაკითხვის დროს გამოიჩინა ჩოი

სმინდს ქაფი ადინეს, დაფნით იმშვენეს თავიო;...
ქლამ უყვეს ბორნის მავთულსა და ტყავს გააძერეს ტყავიო.

—რაჯ მოგვივა დავითაო, ყველა ჩვენი თავითაო! — ხშირად ეტყვის ხოლმე ვალერიანი დავითს, როცა მოადგებიან გამსახლის სარკმელს და უცქერიან აყვავებულ მიდამოს.

ნს

ჩვენსი და კვირები

როგორ ბარავს ზოგიერთი ქრისტიანი ზოგიერთ მწერალს.

ნახ. შ. თაღლიძის

მშენებელი მუშაობის დღეებზე და
ტყუარა ფაშისებმა კალათაში კვერ-
ცხებთან ერთად უშუალო შეაპარებ.

როცა განძის დამკარგველი
ვერ იხვებ, ვერ ცხრები,—
დახმარებას რით ვაგიწევს
ქათმის ლაყ კვერცხები?
ასპანელსა ფაშისებმა
გაუკურდით ხელიდან
დიტატურა, მაგრამ წასვლა
არ სურთ ბრძოლის ველიდან.
და უშუალო აფეთქებით
ლაყ კვერცხის მტრევეში,
გონივით რომ ეღიროსებათ
ფაშისებური რევიანში.

მ.წ.

ფრთხილად!

იტალიის გენერალურმა კონსულმა
უენევაში ადის-აბების დაპურობის
გამო მოითხოვა ნებართვა იტალიის
დროშების გამოკიდების შესახებ არა
ოფიციალურ შენობებზედაც კი.
მთავრობის თავმჯდომარემ ნიკოლმა
განუცხადა კონსულს, რომ „ბოლოის
და ბოლოის აღებულება ადის-აბება და
არა უენევა“.

(გაუთებინდნ).

ამბობენ შიდა
კამის დროს მოდის,—
ბრძნული თქმა არის
ეს უეჭველად.
მაგრამ ვიცოდეთ
რის ხდება შექმნა,—
ან ვინ გამოდის
და ვის შემქმელად.
ვიცოდეთ ისიც,
რომ ვგებ შემქმელს
რაც უკამია
ველზე დაადგეს,
დაეცეს ისე
და სასიკვდილოდ,
რომ უბედური
ფეხზე ვერ დადგეს.

ნან.

მწიგნოსი სიტალიურა

ინდოეთის ბრინცხ „ოქროს იუბილე-
ზე“ ხაჩუქრად მიართვებს მიხი წონის,
99 კილო, ოქრო.

ცალკე სხეულთა წონა
ვიანგარიშეთ როცა,
რაოდენობამ ტვინის
სუყველა გაგვაოცა.
ოისმიცდა ათი კილო
არის ხელფები, ტანი;
ცხრა კილო—სხეა ბორცმეტი
და ნაწილები სხეანი,
დანარჩენი კი—ტვინი,
ანუ იგივე კეუა,
გვიანგარიშეთ ახლა
აქ კეუა-ტვინი თუა?
ამდენივე აქეთ წონა
ყველა იმ მუქთახორებს,
რომლებმაც იუბილარს
ოქროს მთა მიუგორეს.

მ.—რ.

— მაგილო, მებს ნუ ბაბარავ, თორემ შენც გასკდები და მავიც!

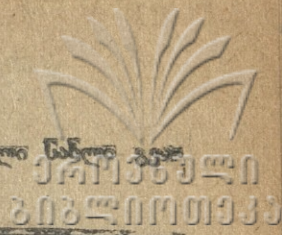
მოლექსა და სვემარი

(კრილოვიდან)

მოლექსეს ესტუმრა
ნაცნობთა ამაღა-
მასპინძელმა თავი
ვერ ვადამალა.
ლექსების და მოთხოვნები.
ფიქრებით ვართულის,
დადლის, დაქანცულს,
გულითა სწადდა
მარტოდ დარჩენა:
და მე მომბართა:
—დამეხმარე ძმაო,

იცი რა მინდა?
როგორ მოვიშორო
სტუმარი თავიდან?
მათი გასტუმრება
ძალზე გაძნელებია,
არ ვიცი რა ვქნა, თუ
ასე გაგრძელდება!...
ნატურის შესრულება
არ გაძნელდა დიდად:
მხოლოდ თავის ლექსის
წაკითხვა დასჭირდა....

სთარგმნა — შიარ

— არ უფვალ, სანამ სასამართლოს განაჩენი არ იქნება...

პატაკი ადგილებიდან ნიანგს

სამტრედიის რ. სოფ. გორმალაში დომენ-
ტი კინმარიშვილმა ასჭრა ათი ძირი თუთოს
ზე და ასე იმღერის:

„სულერთია, ვხედავ მე რომ
კოლექტივი წაიღებსო,
ჩემთვის მაინც ხომ მოვიხმარ
ამას მე ვინ ვამიგებსო?“

აშხ. ნიანგო! ჩვენ ვავიგეთ მისი საქმეები
და ამ მავნებლობას თქვენც ვაგებინებთ.

ყელისციხის კოოპერატივში ახლად მო-
სულ საქონელს ტვირთავენ „ნაგრუზკებით“
12 მანეთიან ფეხსაცმელს 18 მანეთის ტრი-
კოტაკი უნდა გამოაყოლონ—რად მინდა ამ-
დენი ჩულქი, ნასკი, ტრიკოები? როცა დამ-
ჯირდება მაშინ ვიყიდი.

ძმა-ბიჭურად თვით ვაიყვეს.
მიტკალი და ბაბუაზია,
მარტო ტრიკოებისათვის
ღია არის შალაზია?

შეიხედე ჩხორაწყუს
რაი სახელგამში.
წიგნის ყიდვის სურვილი.
არ გაივლო გულში.
ოვეულს ხომ სულ ვერ იშოვნე
აოც იკითხო ფანქარი,
ქალალდი და კონვერტი
წამლადაც ხომ არ არის.
სახელგამის გამგე
არ იბერტყავს ყურებს,
ჩვენი სკოლის მოთხოვნებს
გულბრალად უყურებს

ქანდაკა

საზოგადოებრივი

მწერალი

ფორმა და უინაარსი

ნახ. ან. კანდელაკის

გალიან ხშირად სახლებს ღებავთ ყოველ უღაჯათოდ, შეუჩვევად და უვარგისი საღებავებით, რომელიც პირველი გაფრთხილებითავე ეცდებოდნენ კედლებს.

საქართველოს
საბჭოთაო
საზოგადოებრივი
საინჟინერო-საგანმანათლებლო
საბჭო

ჩვენი მხატვრის პრაქტიკული უინაადღება ახლადშეღებულ სახლებს უჩვეულებრივად დასაფარავად.

პ. მ. რედუქტორი ს. მული

ბთაელიტის რწ. № 8-10357

სტამბა „კომუნისტ“ გამოც. № 68

ტირაჟი 12.000